

Danida

UDENRIGSMINISTERIET

BURKINA FASO-DANMARK PARTNERSKAB

STRATEGI FOR UDVIKLINGSSAMARBEJDET

2006-2010

Børn henter vand ved en pumpe i Dori-området.

Foto: Jørgen Schytte

BURKINA FASO-DANMARK PARTNERSKAB

STRATEGI FOR UDVIKLINGSSAMARBEJDET

2006-2010

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	INDLEDNING	5
1.1	Danmarks udviklingspolitik	5
1.2	Valget af Burkina Faso som programsamarbejdsland	6
1.3	Den regionale situation	7
1.4	Erfaringer fra det hidtidige udviklingssamarbejde	8
2.	FATTIGDOM OG UDVIKLING I BURKINA FASO	10
2.1	Erhvervs klimaet i Burkina Faso	11
2.2	Burkina Fasos fattigdomsstrategi	12
2.3	Overvågning og opfølgning af fattigdomsstrategien	15
2.4	International støtte til strategien for fattigdomsbekæmpelse	15
3.	SAMARBEJDET MELLEM BURKINA FASO OG DANMARK	18
3.1	Udviklingssamarbejdets overordnede målsætninger	18
3.2	Sektorerne i udviklingssamarbejdet	19
3.3	Indsatser uden for sektorerne	22
3.4	Mål og indikatorer for udviklingssamarbejdet	22
3.5	Koordination og samarbejdsform	23
3.6	Forudsætninger og forpligtelser	26

4.	UDVIKLINGSSAMARBEJDETS ELEMENTER	28
4.1	Makroøkonomisk støtte	28
4.2	Sektorprogrammet for landbrug og udvikling i landområderne	29
4.3	Uddannelsessektorprogrammet	31
4.4	Vand- og sanitetssektorprogrammet	32
4.5	Energisektorprogrammet	34
5.	INDSATSER UDEN FOR LANDERAMMEN	35
5.1	Business to Business	35
5.2	Blandede kreditter	35
5.3	NGO'er	35
5.4	Personelbistand	35
6.	OVERVÅGNING AF UDVIKLINGSSAMARBEJDET	37
	Appendiks: Sociale og økonomiske nøgletal	38

BURKINA FASO

1. INDLEDNING

1.1 Danmarks udviklingspolitik

Fattigdomsbekæmpelse er den overordnede målsætning for dansk udviklingspolitik. Dansk bistand er målrettet mod at hjælpe fattige befolkningsgrupper ved at sikre kritiske investeringer i mennesker og fremme bæredygtig udvikling gennem fattigdomsorienteret økonomisk vækst. Fortsatte fremskridt på demokratiseringsområdet vil fra dansk side blive søgt understøttet. Kvinders deltagelse i udviklingsprocessen, et bæredygtigt miljø og fremme af menneskerettigheder og demokrati er vigtige hensyn for dansk bistand. Det er et fundamentalt princip at levere effektiv bistand gennem strategiske resultatorienterede indsatser med sektorprogramstøtte som det centrale omdrejningspunkt.

Danmarks bilaterale bistand kanaliseres primært til en udvalgt gruppe af programsamarbejdslande, som demonstrerer vilje og evne til effektivt at fremme en langsigtet bæredygtig udvikling. De lande, som opfylder betingelserne for at modtage dansk bistand, udfordres af alvorlig fattigdom, men lever samtidig op til deres ansvar om at imødegå denne udfordring ved at formulere og iværksætte langsigtede nationale fattigdomsstrategier og stræbe efter en konsolidering af demokratiet, respekten for menneskerettighederne og god regeringsførelse.

Partnerskab er en hjørnesteen i Danmarks udviklings samarbejde. Effektiv fattigdomsbekæmpelse kræver, at der etableres partnerskaber over en bred front såvel med de nationale og internationale aktører, som er involverede i formulering, iværksættelse og overvågning af programmerne, som med modtagere af bistand og med andre aktører, som påvirkes af indsatsen – regeringer, den private sektor, civilsamfundet, herunder de fattige og marginaliserede. Det er centralt for dansk udviklingspolitik, at dette samarbejde baseres på samarbejdslandets egne strategier og politikker.

Nærværende landestrategi fastlægger principperne for Danmarks udviklings-samarbejde med Burkina Faso over en fem-års periode (2006-2010) og udgør samtidig den strategiske ramme for det langsigtede partnerskab med Burkina Faso.

1.2 Valget af Burkina Faso som programsamarbejdsland

Den udbredte fattigdom i Burkina Faso er den væsentligste baggrund for det dansk-burkinske udviklingssamarbejde. Hertil kommer den burkinske regerings vilje til at gennemføre de nødvendige reformer for at øge landets økonomiske vækst, nedbringe fattigdommen og sikre en bæredygtig udvikling. Udviklingssamarbejdet tager afsæt i Burkina Fasos nationale strategi for fattigdomsbekæmpelse. Det er endvidere målet for udviklingssamarbejdet at bidrage til konsolidering af den demokratiske udvikling og forebyggelse af interne konflikter, der kunne true stabiliteten i landet.

Omkring halvdelen af den burkinske befolkning lever under fattigdomsgrænsen. På trods af pæne økonomiske vækstrater de senere år er det ikke lykkedes at reducere fattigdommen for den voksende befolkning, som i 2004 havde en gennemsnitlig bruttonationalindkomst på 350 dollars. Dette hænger i høj grad sammen med en voksende befolkning og en skæv indkomstfordeling. Burkina Faso klassificeres af FN som tilhørende gruppen af de mindst udviklede lande og rangerer nummer 175 ud af 177 på UNDP's Human Development Index for 2005. Burkina Fasos beliggenhed i Afrikas Sahel-bælte, som er det økologisk mest skrøbelige område syd for Sahara, er med til at vanskeliggøre udviklingsbetingelserne.

Efter en fortid med magtovertagelser gennem statskup i perioden efter uafhængigheden fra Frankrig i 1960 fik Burkina Faso i 1991 en demokratisk forfatning, og landet har gradvist set en styrkelse af en demokratisk udvikling. Indenrigspolitisk er Burkina Faso et af de mere stabile lande i en region præget af borgerkrige og områder med voksende fundamentalisme. Landet har i dag en nærmest fri presse, og befolkningens rettigheder undertrykkes generelt ikke. Præsident Compaoré giver indtryk af at ville distancere sig fra tidligere beskyldninger om indblanding i våben- og diamanthandel samt medvirken til uro i den vestafrikanske region. Under overfladen er der dog spændinger, bl.a. forårsaget af det endnu uopklarede mord på journalisten Norbert Zongo i 1998, hvilket mange opfatter som manglende vilje fra statsmagtens side til at lægge realiteterne på bordet.

I forbindelse med præsidentvalget den 13. november 2005 genopstillede og vandt Blaise Compaoré. Compaoré genopstillede på trods af at have siddet ved magten siden 1987, dog først demokratisk valgt i 1991 og siden genvalgt i 1998. En ændring af forfatningen i 2000 begrænser præsidentembedet til to på hinanden følgende perioder à fem år. Burkina Fasons Konstitutionelle Råd har imidlertid afgjort, at grundlovsændringen i 2000 ikke skal anvendes retroaktivt og således ikke var gældende ved Compaorés anden tiltrædelse i 1998. Ifølge denne opfattelse kan Compaoré også stille op ved præsidentvalget i 2010. Jurister finder ikke denne tolkning i direkte modstrid med forfatningen, men mange finder den i strid med ånden. Heroverfor står imidlertid, at den politiske opposition i Burkina Faso fremstår splittet og hidtil ikke har haft kapacitet til reelt at udfordre regeringspartiet. Det må siges, at med valgkampen i november 2005 er det første gang, at landet har haft en så alsidig valgkamp med deltagelse af i alt 13 præsidentkandidater. Hertil kommer, at der har været en nogenlunde balanceret dækning af alle partier og deres kandidater i officielle og uofficielle medier, ligesom man i pressen har set en ret livlig debat, ofte med barske udfald mod det siddende styre.

Sammenfattende er der tale om en række positive tendenser, der viser, at der er en stigende politisk interesse i befolkningen, og at demokratiseringsprocessen går i den rigtige retning. Denne demokratiseringsproces forstærkes af lokalvalg til landets 351 kommuner i april 2006. Lokalvalgene udgør en central del af den fortløbende decentraliseringsproces, som medfører en gradvis overførsel af kompetencer og ressourcer til de folkevalgte lokalråd.

1.3 Den regionale situation

Brændpunktet for de vestafrikanske konflikter har siden 1989 med hurtig fart skiftet fra land til land og med sig inddraget og tændt op i forskellige lokale stridspunkter. Konflikterne holder sig ikke inden for de enkelte landes grænser, men skaber urolige zoner ved grænseområder og medfører store flygtningestrømme i nabolandene. Gennem det vestafrikanske økonomiske fællesskab (ECOWAS) har en række medlemslande intervenseret med henblik på at stoppe konflikter i Liberia, Sierra Leone, Guinea Bissau, Elfenbenskysten og Togo. ECOWAS har endvidere i flere tilfælde spillet en mæglerrolle. Bekæmpelsen af konflikternes grundlæggende årsager har derimod ikke været særlig markant. Uløste politiske, samfundsmæssige og økonomiske problemer i regionen omfatter fjendtlighed mellem etniske og religiøse grupper (og fundamentalisme), høj befolkningsvækst, konflikt omkring fordeling af indkomsten fra diamanter, mangel på økonomiske muligheder, arbejdsløshed blandt unge, migration, svag håndhævelse af lovgivningen, kriminalitet, korrupsion, dårlig regeringsførelse

og mangelfuldt demokrati. Alle disse faktorer peger på en region, der forbliver sårbar over for konflikter. I konflikten i Elfenbenskysten er der en skrøbelig våbenhvile, og planlagte valg er ikke blevet gennemført; i Sierra Leone og Liberia er situationen stadig skrøbelig, og den politiske situation i Guinea-Conakry og i Togo giver anledning til bekymring.

De regionale spændinger og mere eller mindre latente konflikter udgør på grund af deres regionale karakter en betydelig risiko for den fortsatte fred og udvikling i Burkina Faso. Et stort antal mennesker af burkinsk afstamning har ophold og arbejde i nabolandene, herunder omkring 3,5 millioner alene i Elfenbenskysten. Konflikter i de vestafrikanske lande har tidligere givet anledning til uro og flygtningestrømme til nabolandene. I Burkina Faso frygtes især, at krisen i Elfenbenskysten vil føre til, at et stort antal etniske burkinere vil vende tilbage til Burkina Faso, idet burkinerne (samt den ca. 1 million maliere) i Elfenbenskysten igennem de seneste 5-6 år har været genstand for forfølgelse af de ivorianske myndigheder og dermed en del af befolkningen. Et større beredskab er blevet forberedt af regeringen, men antallet af hjemvendte (ca. 300.000) har hidtil været langt mindre end ventet. De hjemvendte er ikke i særlig grad synlige, idet de som regel bliver genoptaget i familierne, og de har tilsyneladende heller ikke medført en forøget kriminalitet eller ustabilitet. Krisen er dog langt fra afsluttet, og der er fortsat store spændinger. Udviklingen følges fra dansk side, og passende indsatser vil blive identificeret, hvis situationen kræver det. Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde vil samtidig være et godt udgangspunkt for dialog med den burkinske regering om Burkina Fasons rolle i regionen. Samtidig vil Danmark gennem Afrikaprogrammet for Fred medvirke til at støtte den regionale kapacitet i bl.a. ECOWAS til at forebygge og håndtere konflikter.

Burkina Faso har et udviklet sikkerhedspolitisk samarbejde med Frankrig og er vært for Den Vestafrikanske Økonomiske og Monetære Union (UEMOA), der er en væsentlig regional samarbejdsorganisation, som medvirker til at skabe stabilitet i regionen.

1.4 Erfaringer fra det hidtidige udviklingssamarbejde

Burkina Faso har modtaget dansk bistand siden 1973 og blev programsamarbejdsland i 1993. I 1997 blev der udarbejdet en landestrategi, som indtil nærværende landestrategi udgjorde rammen for udviklingssamarbejdet. Den overordnede målsætning for den hidtidige strategi var at forbedre de fattiges levevilkår gennem bistand til den økonomiske udvikling og ved indsatser direkte til fordel for de fattige. Programmet sigtede mod en balance mellem produktive

og sociale indsatser, så fattigdomsmålsætningen harmonerede med hensynet til den langsigtede bæredygtige udvikling. Der fokuseredes på støtte til sektorerne landbrug, energi samt vand og sanitet. Hensynet til miljøet og styrkelse af landets forvaltningsmæssige kapacitet var integreret i bistanden, ligesom kvinders deltagelse i udviklingsprocessen, fremme af demokratiske værdier og udviklingen af det civile samfund var supplerende, selvstændige målsætninger.

En fælles evaluering af det dansk-burkinske udviklingssamarbejde i 2001 konkluderede, at der generelt var en god sammenhæng mellem Burkina Fasos egen udviklingspolitik og den danske bistand, og at det dansk-burkinske samarbejde gjorde en positiv forskel i kampen mod fattigdom. Endvidere konkluderedes, at de valgte sektorer for indsatsen var relevante prioriteter for fattigdomsbekæmpelse og økonomisk udvikling, samt at en stor del af aktiviteterne var rettet mod befolkningen på landet, hvor fattigdommen var særligt udbredt. Evalueringen pegede også på svagheder i den danske indsats, herunder at modtagerne i nogle tilfælde ikke kunne anvende bistanden grundet manglende forudsætninger eller anvendelse af for avanceret teknologi, og at de tværgående hensyn (kvinder, miljø, menneskerettigheder og demokrati) ikke var tilstrækkeligt integreret i sektorprogrammerne. Med henblik på en forbedring af programmet som helhed anbefalede evalueringen, at Danmark fortsatte støtten til den burkinske regerings arbejde med at revidere nationale politikker og strategier for de enkelte sektorer; at Danmark arbejdede for klarere definitioner af de ventede mål og resultater, især med hensyn til bekæmpelse af fattigdom; og at den administrative kapacitet til at udnytte bistanden analyseredes og støttedes, især på provinsniveau. Evalueringens anbefalinger er taget i betragtning ved udarbejdelsen af nærværende landestrategi.

2. FATTIGDOM OG UDVIKLING I BURKINA FASO

Fattigdommen og dens konsekvenser er synlig overalt i Burkina Faso. Burkina Faso har siden starten af 1990'erne gennemført et omfattende reformprogram med det formål at bekæmpe landets fattigdom gennem en markedsbaseret økonomisk udvikling med den private sektor som den væsentligste drivkraft. Reformerne, der gennemføres i samarbejde med Verdensbanken, Den Internationale Valutafond og landets øvrige udviklingspartnere, har bidraget til en positiv økonomisk udvikling med en gennemsnitlig årlig realvækst i BNP på over 5 pct. i perioden 1997-2003, men dog kun 4,6 pct. i 2004, hvilket afspejler landets store sårbarhed over for eksterne faktorer som f.eks. den usædvanlig korte regntid samt græshoppeplagen i 2004. Væksten har imidlertid ikke medført en generel reduktion af fattigdommen for den voksende befolkning. Ifølge en national fattigdomsundersøgelse levede 46 pct. af den burkinske befolkning under den nationale fattigdomsgrænse i 2004, hvilket stort set er uændret siden 1998.

Den vedvarende fattigdom i Burkina Faso hænger uløseligt sammen med landets vanskelige klimatiske og økologiske forhold samt med en ringe udvikling inden for centrale områder som uddannelse og sundhed.

I Burkina Faso bor langt størstedelen af de fattige i landområderne (over 90 pct.), hvor levevilkårene bestemmes af landbruget. Fattigdomsbekæmpelse er derfor overvejende et spørgsmål om at forbedre vilkårene for landbefolkningen, først og fremmest ved en styrkelse af landbruget, men også ved at fremme alternative indkomstkilder. Landbruget i Burkina Faso hviler på en hårfin økologisk balance i et barsk og tørt klima på kanten af Sahara-ørkenen, hvor den voksende befolkning lægger et vedvarende pres på landets begrænsede naturressourcer. Burkina Faso besidder ikke væsentlige råstoffer. Salg af landbrugs-

produkter udgør over 75 pct. af Burkina Fasos samlede eksport. Bomuld er den vigtigste eksportvare og udgør mere end 60 pct. af Burkina Fasos eksport, hvilket gør landet sårbart over for de svingende verdensmarkedspriser. Afhængigheden af eksterne forhold forstærkes af, at Burkina Faso ikke har direkte adgang til havet. Landet er således afhængig af en tidskrævende og fordyrende transit for udenrigshandelen. I de senere år har Burkina Faso gennemgået en stigende urbanisering, som har ført til stigende fattigdom i byområderne samt miljø- og ressourcemæssige problemer.

Den burkinske befolkning havde i 2003 en forventet levealder på 46 år. Specielt børnedødeligheden i Burkina Faso er højere end gennemsnittet for de afrikanske lande, da cirka 184 ud af hver 1000 levende fødte børn dør, inden de er fyldt 5 år. Sundhedssituationen er præget af udbredelsen af hiv/aids, idet 4,2 pct. af befolkningen mellem 15-49 år ifølge UNAIDS vurderes at være smittet i 2003.

Uddannelsesområdet er kendetegnet ved en lav alfabetiseringsgrad. I 2004 kunne 28 pct. af den voksne burkinske befolkning læse og skrive, heraf under 20 pct. af kvinderne. Denne skæve kønsmæssige fordeling går igen på mange andre områder i det burkinske samfund. Selvom kvinderne ligestilles med mændene i lovgivningen, håndhæves dette langt fra altid i praksis. Omskæring af piger blev forbudt efter burkinsk lov 1996 og er siden faldet betydeligt. Det er dog stadig en udbredt praksis i de burkinske landområder, selvom myndighederne jævnligt retsforfølger de skyldige.

2.1 Erhvervs klimaet i Burkina Faso

Den private sektor i Burkina Faso er i udvikling, men er stadig lille og primært kendetegnet ved små uformelle familieforetagender. En væsentlig del af handelsvirksomhederne ejes af bosiddende libanesere og involveringen af specielt franske virksomheder er stor. Opbygningen af et vækstskabende nationalt privat erhvervsliv står derfor højt på den udviklingspolitiske dagsorden.

Der er i de seneste år igangsat væsentlige reformer for at forbedre erhvervs klimaet i Burkina Faso. Det er blevet væsentligt mindre besværligt for burkinske iværksættere at starte virksomhed op, selvom der fortsat er behov for forbedringer. Verdensbanken vurderer, at det tager i gennemsnit 135 dage at få en tilladelse til at starte en virksomhed op, samtidig med at tilladelsen koster mere end halvanden gang af en gennemsnitlig burkinsk årsindkomst. For bl.a. at forbedre denne situation har den burkinske regering i samarbejde med Verdensbanken

etableret et rådgivnings- og informationscenter, som vejleder virksomheder og entreprenører. En række bureaukratiske procedurer er samtidig under afskaffelse, og fra medio 2005 har rådgivnings- og informationscentret været ene om at forestå godkendelsen af nye virksomheder, hvorved godkendelsesprocessen forventes at blive væsentligt afkortet.

De gennemsnitlige omkostninger ved registrering af privat ejendomsret målt i forhold til ejendommens værdi er relativt høje, 16,2 pct. af ejendommens værdi. Gennemsnitligt tager det ifølge Verdensbanken 107 dage og 8 forskellige procedurer at få registreret privat ejendomsret. De høje omkostninger og lange procedurer forbundet med opstart af virksomhed og registrering af privat ejendom er en potentiel kilde til misbrug og korrupsion. Samtidig vælger mange mindre iværksættere ikke at registrere deres virksomhed, hvilket forhindrer de nødvendige økonomiske strukturændringer samt mindsker de offentlige skatter og afgiftsindtægter.

En relativt svag lovgivningsmæssig beskyttelse af investorer i Burkina Faso udgør et andet problem for udviklingen af landets private sektor. Navnlig er lovgivningen om gennemsigtighed og oplysninger om virksomheder utilstrækkelig, hvilket også fører til, at Burkina Faso kun opnår 1 point ud af 7 mulige på Verdensbankens indeks over beskyttelse af investorer. Endvidere rangerer Burkina Faso lavt i internationale undersøgelser på parametre vedrørende håndhævelse af kontrakter. Sagsgange fra en klage indgives, til en afgørelse foreligger, omfatter gennemsnitligt 41 forskellige procedurer. Mange konflikter ender i retsvæsnet, hvor sagerne typisk bliver meget bekostelige og langsommelige (458 dage i gennemsnit).

2.2 Burkina Fasos fattigdomsstrategi

Den burkinske regering vedtog i 2000 den første nationale strategi for fattigdomsbekæmpelse. Strategien gør rede for, hvordan Burkina Faso vil søge at opnå 2015 Målene. Fattigdomsstrategien blev revideret og opdateret i løbet af 2003-2004. Det burkinske civilsamfund, den private sektor og landets internationale udviklingspartnere deltog aktivt i såvel udarbejdelsen som revisionen af fattigdomsstrategien. Der er udarbejdet en prioriteret handlingsplan med målsætninger og indikatorer for strategiens gennemførelse for perioden 2005-2007. Denne vil blive fulgt op med en revideret handlingsplan med prioriteter for perioden 2008-2010. Den nuværende fattigdomsstrategi gælder helt til 2015.

Nedenstående tabel illustrerer sammenhængen mellem centrale 2015 Målsætninger, situationen i Burkina Faso og indikatorer i handlingsplanen for fattigdomsstrategiens gennemførelse i perioden 2005-2007. Det bemærkes, at flere af tallene er baseret på usikker statistik.

Tabel 1. Mål og indikatorer for fattigdomsbekæmpelse i Burkina Faso

	Status i Burkina Faso	Handlingsplan 2005-2007	2015 Målsætning
Fattigdom			
Andel af befolkningen, som lever under fattigdomsgrænsen	46% (2004)	43,3% i 2007	25% i 2015 Halvere den andel af befolkningen, som lever under fattigdomsgrænsen mellem 1990 og 2015
Uddannelse			
Grundskoleuddannelse	56,84% i 2004, heraf 50,95% for piger	63,08% i 2007, heraf 57,95% for piger	Grundskoleuddannelse til alle i 2015
Sundhed			
Dødelighed for børn under 5 år (pr. 1000 børn)	184	162,7	70 ud af 1000 levende fødte børn i 2015 Reducere med 2/3 mellem 1990 og 2015
Hiv/aids	4,2%. i 2003 (iht. UNAIDS)	1,5% i 2006	Stoppe spredningen og vende den aktuelle stigende tendens

Miljø/bæredygtighed

Rent drikkevand	61% (2003)	Fattigdomsstrategien vil have måltal fra 2006.	Halvere andelen af befolkningen uden adgang til rent drikkevand mellem 1990 og 2015
-----------------	------------	--	---

I fattigdomsstrategien opstilles fire overordnede prioritetsområder til opnåelse af 2015 Målene:

- Øget økonomisk vækst til gavn for de fattige.
- Øget social sikkerhed og adgang for fattige til sundhed, uddannelse og vand.
- Forbedrede muligheder for fattige til job og andre indkomstskabende aktiviteter.
- Fremme af god regeringsførelse.

Strategien understreger, at den private sektor skal være den primære drivkraft for vækst, og at specielt vækst i landområderne er nødvendig for at reducere fattigdommen. Der opstilles et årligt gennemsnitligt vækst mål pr. indbygger på 4 pct., som planlægges opnået gennem en generel årlig økonomisk vækst på 7 pct. og en årlig befolkningstilvækst på under 3 pct.

Den burkinske regering har tilsluttet sig FN's målsætning, om at 20 pct. af det nationale budget skal anvendes til sociale sektorer som sundhed og uddannelse. På uddannelsesområdet blev der, i overensstemmelse med fattigdomsstrategien, i 2001 lanceret en national 10-års plan til udvikling af basisuddannelserne. Inden for sundhedsområdet fokuseres der i fattigdomsstrategien på de fattiges adgang til sundhedsydelser. Endvidere er en reduktion i udbredelsen af hiv/aids i fokus.

For så vidt angår målsætningen om at forbedre de fattiges muligheder for arbejde og andre indkomstskabende aktiviteter fokuseres på modernisering og intensivering af landbruget, øgede og diversificerede indkomster i landområderne samt øget integration af landområderne i den nationale økonomi.

Fremme af god regeringsførelse, der prioriteres højt i fattigdomsstrategien, omfatter den demokratiske proces, juridiske reformer, korruptionsbekæmpelse, decentralisering, dekoncentration og styrkelse af den offentlige administration generelt.

2.3 Overvågning og opfølgning af fattigdomsstrategien

Fattigdomsstrategien har siden 2000 været referencepunktet for Burkina Fasos udviklings- og reformproces, men strategien er endnu ikke fuldt institutio- naliseret og integreret i de forskellige sektorpolitikker. På denne baggrund anbefalede revisionsprocessen i 2003-2004 etableringen af et nyt system til overvågning og opfølgning af gennemførelsen af fattigdomsstrategien, herunder oprettelsen af en interministeriel komité samt tværgående arbejdsgrupper på sektor- og regionalt niveau. Systemet har nu fået en struktur, der i højere grad tilskynder til tæt og løbende dialog internt i den burkinske administration, med civilsamfundet og den private sektor samt med donorerne. Dertil kommer en styrket sektormæssig forankring, der i takt med landets decentraliserings- og dekoncentrationsproces i højere grad vil omfatte strukturer på provins- og regionalniveau.

En væsentlig svaghed i gennemførelsen af Burkina Fasos fattigdomsstrategi har været en utilstrækkelig overvågning og opfølgning af målopfyldelsen. Revisio- nen i 2003-2004 har forholdt sig til dette problem gennem udarbejdelsen af mere konkrete og målbare indikatorer samt taget initiativ til en styrkelse og opkvalificering af det nationale statistiske system. Der vil stadig være behov for forbedringer, ikke mindst da mange af indikatorerne fortsat er baseret på særdeles usikker statistik. Det forudses, at overvågningen af fattigdomsstrategien løbende vil blive forbedret og fattigdomsstrategiens rolle som det centrale styringsværktøj for udviklingssamarbejdet blive cementeret. I forbindelse med revisionsprocessen blev der ligeledes taget skridt til at forbedre mekanismerne for koordination af støtten til gennemførelsen af og sammenhængen mellem fattigdomsstrategien og det burkinske statsbudget.

Danmark ydede en aktiv indsats under revisionsprocessen og vil fortsat deltage aktivt og konstruktivt i dialogen relateret til fattigdomsstrategien. Danmark vil arbejde for en fortsat konsolidering af fattigdomsstrategien som omdrejnings- punktet for udviklingsindsatser i Burkina Faso. Dette udmøntes konkret i, at de dansk-finansierede sektorprogrammer inden for vand, landbrug og uddan- nelse tager udgangspunkt i den burkinske fattigdomsstrategi, og hver især har konkrete mål, der fremmer opfyldelsen af fattigdomsstrategiens målsætninger, jfr. bl.a. tabel 3 samt afsnittene 4.2, 4.3 og 4.4.

2.4 International støtte til strategien for fattigdomsbekæmpelse

Det årlige burkinske nationalbudget er på ca. 1 mia. dollars, hvoraf interna- tionalt udviklingssamarbejde bidrager med omkring 80 pct. af de offentlige

investeringer. Dette illustrerer landets store afhængighed af udlandet. Den internationale bistand til Burkina Faso har i en længere årrække været stort set konstant, ca. 400 mio. dollars i gennemsnit årligt, dvs. omkring 36 dollars pr. indbygger.

Vedtagelsen af strategien for fattigdomsbekæmpelse i 2000 var et første vigtigt skridt i retning af en harmonisering af den internationale bistand til Burkina Faso. Tendensen har siden været, at donorerne indretter deres støtte efter prioriteterne i fattigdomsstrategien. Samtidig ydes en stigende del af den internationale bistand som generel budgetstøtte målrettet fattigdomsstrategiens gennemførelse. Generel budgetstøtte ydes som ubundne tilskud til gennemførelsen af den burkinske regerings samlede budget for fattigdomsbekæmpelse og økonomisk vækst. Herved sikres et udviklings samarbejde baseret på burkinernes egne prioriteringer. Til gengæld stiller bistandsformen store krav til effektivitet og gennemsigthed i den burkinske budgetstyring.

En væsentlig del af den generelle budgetstøtte til Burkina Faso udbetales inden for en fælles rammeaftale indgået mellem den burkinske regering og EU-Kommissionen, Danmark, Frankrig, Nederlandene, Schweiz, Sverige, Tyskland, Verdensbanken og den Afrikanske Udviklingsbank (flere lande, Canada og Tyskland, forventes at ville bidrage med budgetstøtte i løbet af de kommende måneder). Udbetalinger foretages på baggrund af harmoniserede procedurer baseret på fremskridt i gennemførelsen af fattigdomsstrategien og udviklingen i centrale økonomiske indikatorer, herunder styringen af de offentlige finanser.

I 2005 vurderede Verdensbanken og Den Internationale Valutafond, at den generelle styring af den burkinske offentlige sektor var god, og at landets makroøkonomiske styring var tilfredsstillende. Den budgetmæssige styring er blevet væsentligt forbedret og transparent i de seneste år bl.a. som følge af vedtagelsen i 2000 af en national plan for styrket budgetstyring. Der udarbejdes finanslove og tre-årige budgetplaner, som reflekterer prioriteringerne i fattigdomsstrategien og inkluderer gældsregering under HIPC (Highly Indebted Poor Countries). Burkina Faso blev som et af de første lande godkendt til HIPC-gældsregering efter vedtagelsen af fattigdomsstrategien i 2000, og har i perioden 2000-2004 opnået en gældsregering på i alt ca. 2 mia. dollars. De frigivne midler har muliggjort yderligere støtte til bl.a. sundhed, uddannelse, vand og infrastruktur i landområderne. På grund af landets store sårbarhed over for eksterne forhold – herunder klimatiske forhold og svingende verdensmarkedspriser – er gældssituationen stadig meget sårbar. Den multilaterale gældsregering, som blev vedtaget ved G8-topmødet i Gleneagles (juli 2005),

vil dog bidrage til en forbedring af Burkina Fasos gældssituation og sandsynligvis betyde, at gælden bliver bæredygtig. Det er dog endnu uklart, hvordan gældslettelsen konkret vil blive udmøntet.

3. SAMARBEJDET MELLEM BURKINA FASO OG DANMARK

3.1 Udviklingssamarbejdets overordnede målsætninger

Det overordnede mål med det dansk-burkinske udviklingssamarbejde i 2006-2010 er med udgangspunkt i Burkina Fasos fattigdomsstrategi at bidrage til bæredygtig social og økonomisk udvikling i Burkina Faso gennem fattigdomsbekæmpelse og økonomisk vækst.

Fattigdomsstrategien vil vedblive at være omdrejningspunktet for udviklingssamarbejdet. På denne baggrund, og i lyset af den generelt positive vurdering af Burkina Fasos styring af de offentlige finanser, vil der blive ydet makroøkonomisk støtte til gennemførelsen af fattigdomsstrategien i henhold til målsætningerne og budgetterne i de tilhørende tre-årige handlingsplaner. Derudover vil den danske støtte til fattigdomsstrategien blive gennemført ved at fokusere på et begrænset antal prioritetssektorer. Der vil blive tilstræbt en nogenlunde ligelig fordeling mellem støtte til produktive og sociale indsatser.

Fattigdomsstrategiens fire overordnede prioritetsområder vil være udgangspunktet for udviklingssamarbejdet, som illustreret nedenfor:

- **Fremme af økonomisk vækst til gavn for de fattige**

En væsentlig del af den danske støtte vil blive kanaliseret til de produktive sektorer, herunder landbrugssektoren og andre økonomiske aktører i landområderne. Målet er øget diversitet i landbrugsproduktionen baseret på bæredygtig anvendelse af naturressourcerne. Det vil samtidig være en prioritet at bidrage til udviklingen af Burkina Fasos økonomiske infrastruktur.

- **Øget social sikkerhed og adgang for fattige til sundhed, uddannelse og vand**

Inden for denne målsætning vil udviklingssamarbejdet fokusere på vand, sanitet og uddannelse, herunder i særdeleshed på udvikling af menneskelige ressourcer. Der vil blive ydet støtte til gennemførelsen af Burkina Fasos nationale handlingsplan for styringen af landets vandressourcer samt til indsatser for øget adgang til vand og sanitet. Danmark vil endvidere bidrage til indsatsen mod hiv/aids i overensstemmelse med Burkina Fasos nationale indsatsplaner på området.

- **Forbedrede muligheder for fattige til job og andre indkomstskabende aktiviteter**

Udviklingssamarbejdet vil bidrage til denne målsætning gennem mindskelse af landbrugets sårbarhed over for klimaændringer, intensivisering og modernisering af landbruget; forøgelse og diversificering af landbefolkningens indkomster; støtte til faglige organisationer og gennem udvikling af infrastruktur. Udviklingssamarbejdet vil ligeledes støtte de fattiges muligheder for indkomstskabelse gennem fremme af den private sektor.

- **Fremme af god regeringsførelse**

Udviklingssamarbejdet vil omfatte støtte til demokratisering, forbedret styring af offentlige finanser og korruptionsbekæmpelse. Støtten til demokratiske valg vil blive fortsat, ligesom der vil blive ydet støtte til civilsamfundet, decentraliserings- og dekoncentrationsprocessen samt kapacitetsopbygning i den offentlige centrale og decentrale administration.

3.2 Sektorerne i udviklingssamarbejdet

Udviklingssamarbejdet vil i strategiperioden omfatte sektorprogrammer inden for landbrug, uddannelse samt vand og sanitet. Udviklingssamarbejdet vil endvidere omfatte et mindre energisektorprogram, der udfases med udgangen af 2008. Sektorprogrammerne vil tage udgangspunkt i fattigdomsstrategien og den burkinske regerings sektorpolitikker.

Der er i Burkina Faso begyndende tiltag til at anlægge sektorvise tilgange i forhold til hvilke, den samlede internationale bistand koordineres (de såkaldte Sector Wide Approaches, SWAPs). Danmark vil i strategiperioden fremme denne proces og i videst muligt omfang koordinere og tilrettelægge sektorpro-

grammerne i overensstemmelse hermed. Danmark vil løbende i strategiperioden undersøge mulighederne for at give sektorbudgetstøtte inden for rammerne af sektorprogrammerne.

Landbruget og landområderne er et naturligt udgangspunkt for udviklings-samarbejdet. I Burkina Faso er 85 pct. af den erhvervsaktive befolkning direkte afhængig af landets naturressourcer og det ringe udviklede landbrug samtidig med, at over 90 pct. af landets fattige bor i landområderne. Indsatser til fordel for landbefolkningen vil således komme den fattige del af befolkningen til gode samtidig med, at det vil kunne forbedre fødevarerikkerheden, fremme en bæredygtig anvendelse af energikilder som brænde og forøge udnyttelsen af landets eksportpotentiale.

Uddannelsessektorprogrammet påbegyndtes i 2004. Kun 28 pct. af den voksne burkinske befolkning kan læse og skrive, og kun 57 pct. af børnene går i skole. En forbedring af uddannelsesniveaet er således af afgørende betydning for Burkina Fasos fortsatte udvikling. Den danske støtte vil tage udgangspunkt i prioriteringerne i fattigdomsstrategien og vil medvirke til gennemførelsen af den burkinske regerings ti-års plan for udvikling af grunduddannelserne, som er samfinansieret med en række donorer, bl.a. Verdensbanken, Canada, Frankrig og Nederlandene. Støtten omfatter dels støtte til grundskolen, dels støtte til alfabetiserings-programmer for unge og voksne, med særlig fokus på pigers og kvinders adgang til uddannelse. Uddannelsessektorprogrammet forventes endvidere at bidrage til at forbedre overgangen mellem grundskoleuddannelser og erhvervsrelaterede uddannelser og at støtte regeringen i formuleringen af en politik på erhvervsuddannelsesområdet. Endelig er det hensigten, at sektorprogrammet støtter den begyndende decentralisering af uddannelsessystemet.

Vand- og sanitetssektorprogrammet vil fokusere på landområderne, hvor vand- og sanitetssituationen udgør et problem, og hvor de begrænsede vandressourcer er en potentiel kilde til konflikter mellem befolkningsgrupperne. Den danske støtte til vand- og sanitetssektoren muliggør en forøgelse af den fattige befolknings adgang til vand og sanitet med henblik på at forbedre sundhedssituationen og mindske arbejdsbyrden for navnlig kvinder og børn. Der vil blive ydet støtte til uddannelse og fremme af det private erhvervsliv relateret til vand- og sanitetssektoren. Endelig vil der blive ydet støtte til inddragelse af forskellige interessenter og befolkningsgrupper direkte i forvaltningen af vandressourcerne for at sikre langsigtet bæredygtighed og imødegåelse af konflikter.

Energisektoren i Burkina Faso har modtaget dansk støtte siden 1973. I Burkina Fasos reviderede fattigdomsstrategi indgår energi nu som et tværgående hensyn med henblik på fremme af økonomisk vækst. På denne baggrund vil udviklingssamarbejdets selvstændige energisektorprogram ikke blive forlænget, når dette udløber. I stedet etableres en udfasningsperiode 2006-2008, hvor der vil blive ydet en begrænset støtte til konsolidering af opbygningen af energiområdets institutionelle kapacitet og til konsolidering af støtten til produktion af brændetræ.

Følgende sektorvise fordeling søges nået i det danske udviklingssamarbejde med Burkina Faso i perioden 2006-2010:

Tabel 2. Indikativ sektormæssig fordeling af bistanden

	2006 – 2010
Makroøkonomisk støtte	20%
Landbrug	25%
Uddannelse	10%
Vand og sanitet	30%
Energi (udfases i 2008)	5%
Andre aktiviteter	10%

De konkrete indsatsområder inden for sektorprogrammerne vil variere afhængig af den specifikke situation. Generelt vil sektorprogrammerne støtte alle niveauer i sektorerne fra ministerium til den enkelte husholdning, virksomhed eller fagorganisation. Samarbejde mellem danske og burkinske forskningsinstitutioner vil blive søgt etableret i de tilfælde, hvor dette kan fremme synergi mellem forskningen og udviklingssamarbejdet.

De danske tværgående - hensyn miljø, kvinder og demokrati - vil blive integreret i sektorprogrammerne. Herudover vil også en række af prioritetsområderne fra Partnerskab 2000, som deles af de burkinske partnere, blive indarbejdet, herunder hiv/aids, børn og unge samt privatsektoren. Prioriteringerne inden for sektorprogrammerne vil i strategiperioden løbende kunne justeres i henhold til udviklingen i Burkina Faso for at sikre størst mulig overensstemmelse med de burkinske udviklingsbehov og prioriteterne i fattigdomsstrategien.

3.3 Indsatser uden for sektorerne

Demokratisering og god regeringsførelse er centrale elementer i den burkinske fattigdomsstrategi og generelle reformproces. Danmark vil i strategiperioden støtte gennemførelsen af reformtiltag af den offentlige administration gennem fortsat programstøtte til konsolidering og udbygning af den burkinske decentraliserings- og dekoncentrationsproces. Programmet vil omfatte institutionel støtte til centrale aktører som indenrigsministeriet og nyetablerede landkommuner samt uddannelse af de folkevalgte. Udviklingssamarbejdet vil også omfatte sammenhængende aktiviteter inden for god regeringsførelse med vægt på støtte til fremme af menneskerettighederne, god økonomisk regeringsførelse og korruptionsbekæmpelse samt fri presse. Den offentlige administration i Burkina Faso vurderes overordnet positivt internationalt. Der er dog fortsat behov for reformer og kapacitetsopbygning, ikke mindst på det decentrale niveau. Institutionelle forbedringer og kapacitetsopbygning vil derfor blive prioriteret, hvilket også ses som led i den igangværende omlægning af den danske bistand fra projekter mod sektorprogramindsatser. Udviklingssamarbejdet hviler i høj grad på inddragelse af civilsamfundet og har som en målsætning at skabe bedre rammer for dialog mellem stat, decentrale myndigheder og civilsamfundet.

For så vidt angår ligestilling er vold mod kvinder og piger et omfattende problem. Den tager forskellige former, som f.eks. omskæring, vold i hjemmet samt pigers/kvindes tvangsarbejde i byerne. I overensstemmelse med ligestillingsstrategiens anbefaling om at udvælge et særligt fokusområde for ligestillingsarbejdet prioriteres derfor indsatsen mod vold mod kvinder, særlig indsatserne mod kvindelig omskæring. I strategiperioden vil Danmark, i samarbejde med relevante aktører, arbejde strategisk med initiativer, der bekæmper disse rettighedskrænkelser, bl.a. gennem håndhævelse af lovgivning, oplysningsvirksomhed og i relevant omfang bestræbelser på at ændre den traditionelle retsopfattelse, støtte til ofre samt sikring af kvinders adgang til retshjælp.

Danmark vil endvidere i samarbejde med andre donorer direkte støtte gennemførelsen af Burkina Fasos nationale handlingsplan på hiv/aids-området.

3.4 Mål og indikatorer for udviklingssamarbejdet

Udviklingssamarbejdet vil medvirke til opnåelse af 2015 Målene for Burkina Faso gennem støtte til gennemførelsen af fattigdomsstrategien. De overordnede indikatorer for udviklingssamarbejdet vil være de målsætninger, som den burkinske regering har fastsat i fattigdomsstrategien. Fremdriften i målopfyldelsen vil blive vurderet med udgangspunkt i de konkrete resultatmål i fattigdomsstrategien og de tre-årige handlingsplaner, jf. tabel 1. Det dansk-burkinske

udviklingssamarbejde kan naturligvis ikke alene sikre, at disse mål opnås. Andre vigtige faktorer, såsom nationale politikker, øvrige donorerers bistand og udviklingen i Burkina Fasos nabolande, vil ligeledes have betydning for målopfyldelsen.

Generelle mål og indikatorer for sektorprogrammerne beskrives i kapitel 4. Der vil derudover årligt blive opstillet konkrete resultatmål (output-indikatorer) med henblik på løbende at vurdere fremdriften i programmerne.

3.5 Koordination og samarbejdsform

I strategiperioden vil tilrettelæggelsen og gennemførelsen af udviklingssamarbejdet blive yderligere tilpasset de internationale aftaler og principper for udviklingssamarbejde, som bl.a. udarbejdes af OECD's komité for udviklingssamarbejde (DAC). Kodeordene vil være øget koordination, forenkling og harmonisering af donorerens procedurer samt øget burkinsk ejerskab af udviklingssamarbejdet med fattigdomsstrategien som omdrejningspunkt.

Danmark vil arbejde for en effektiv burkinsk styring af det internationale udviklingssamarbejde med Burkina Faso. Den nationale fattigdomsstrategi udgør referencerammen for fattigdomsbekæmpelse. I dette lys vil Danmark arbejde for en permanent og konsistent koordination relateret til fattigdomsstrategien, bl.a. med henblik på løbende overvågning og revision af strategien.

På sektorniveau vil Danmark deltage aktivt i formelle og uformelle koordinationsgrupper. Danske prioriteter vil være en tæt sektorkoordination af den internationale udviklingsstøtte organiseret af den burkinske regering. Danmark vil fremme dette ved at arbejde for en harmonisering af donorerens procedurer og vil ligeledes arbejde for, at den internationale bistand kommer til at fremgå mere tydeligt af det burkinske nationalbudget. Danmark vil arbejde hen imod, at reviews af sektorprogrammerne gennemføres i samarbejde med andre donorer.

De centrale målsætninger og indsatsområder for koordineringen og samarbejdsformen for udviklingssamarbejdet i perioden 2006-2010 fremgår af nedenstående tabel. Opfyldelsen af målene for koordination og samarbejde vil ikke alene afhænge af den danske indsats, men også af de burkinske partneres og andre donorerers indsats.

Tabel 3. Koordination og samarbejdsform

Målsætninger	Indikatorer
1. Den nationale fattigdomsstrategi som omdrejningspunkt for ressourceallokering og udviklingssamarbejds gennemførelse.	<ul style="list-style-type: none">• Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde har i 2006 som led i den fælles overvågning af gennemførelsen af fattigdomsstrategien bidraget til en tæt og løbende koordination under national ledelse af alle udviklingsaktiviteter med de vigtigste udviklingspartnere.• Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde har bidraget til, at fattigdomsstrategiens indikatorer og dennes overvågnings- og opfølgningssystem er forbedret og funktionsdygtigt i 2006, især inden for vand og landbrug.• Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde har bidraget til, at budgetproceduren i Burkina Faso i 2007 er forbedret, således at nationalbudgettet og budgetoverslag afspejler fattigdomsstrategiens prioriterede udviklingsaktiviteter.
2. En nationalt ejet udviklingsproces, inden for hvilken den burkinske regering, udviklingspartnere og det civile samfund kan operere.	<ul style="list-style-type: none">• Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde har bidraget til, at gennemførelsen af fattigdomsstrategien fra 2006 gennemgås (review) med deltagelse af regeringen, udviklingspartnere og civilsamfundet.

-
3. Fuld integration af udviklingssamarbejdet i regeringens planer og budgetter. Anvendelse af harmoniserede og forsimplede donorprocedurer med henblik på en reduceret administrativ byrde samt øget gennemsigthed og forudsigelighed i udviklingssamarbejdet.
- I 2006 er alle danske støtteprogrammer og programfaser designet til at støtte gennemførelse af fattigdomsstrategien.
 - I 2008 gennemføres det samlede dansk-burkinske udviklingssamarbejde af nationale statslige eller ikke-statslige institutioner.
 - I 2008 er 80% af det dansk-burkinske udviklingssamarbejde afspejlet i det burkinske nationalbudget (støtte til civilsamfundet vil i sagens natur ikke blive reflekteret i nationalbudgettet).
 - Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde har senest med udgangen af 2006 sikret burkinsk ledet koordination på sektorniveau, bl.a. med henblik på sikring af en konsekvent, sektorbaseret gennemførelse af fattigdomsstrategiens målsætninger.
 - Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde har med udgangen af 2008 sikret harmonisering af donorprocedurer for gennemførelse af udviklingssamarbejde på væsentlige områder.
 - Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde har i 2006 gennemført nogle sektorreviews i samarbejde med andre donorer.
-
4. National kapacitet til at øge bæredygtigheden og til at fremme styringen af udviklingssamarbejdet, herunder betalingsstrømme.
- Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde har gennem strategiperioden bidraget til kapacitetsopbygning i nationale institutioner gennem sektorprogramstøtten og selvstændige indsatser.
-

-
5. Sammenhæng og konsistens i udviklingssamarbejdet.
- I 2006 er programmer og projekter designet til at bidrage til sammenhæng mellem makro-niveau, sektorpolitikniveau og det udførende niveau.
 - Det dansk-burkinske udviklingssamarbejde har i 2006 øget sammenhæng og harmoniseret tilgange inden for udviklingssamarbejdets elementer.
 - Indflydelsen i internationale organisationer anvendt løbende i hele perioden såvel lokalt som i organisationernes styrende organer til at fremme DAC principperne og deres anvendelse i udviklingssamarbejde.
-

3.6 Forudsætninger og forpligtelser

Udviklingssamarbejdet mellem Danmark og Burkina Faso er baseret på et partnerskab, hvor forudsætningen for bæredygtig udvikling er en langvarig indsats og en sammenhængende udviklingspolitik. Centralt i udviklingssamarbejdet vil stå processen, hvor ansvaret for gennemførelsen af udviklingsaktiviteterne overføres til de burkinske myndigheder.

Gennemførelsen af fattigdomsstrategien og en solid makroøkonomisk styring vil være et fundament for udviklingssamarbejdet. Tilfredsstillende fremskridt på disse områder vil være en forudsætning for udviklingssamarbejdets effektive gennemførelse. Den burkinske decentraliserings- og dekoncentrationsproces spiller en central rolle inden for udviklingssamarbejdets elementer, og implementeringen heraf vil ligeledes have en afgørende betydning for en effektiv gennemførelse af udviklingssamarbejdet.

For at sikre den positive effekt af udviklingssamarbejdet lægger Danmark vægt på, at Burkina Faso prioriterer fattigdomsbekæmpelse, en socialt balanceret økonomisk politik samt fremme af god regeringsførelse, korruptionsbekæmpelse, respekt for menneskerettigheder, kvinders rettigheder, børn og unges udviklingsbetingelser samt miljøhensyn. Det er ligeledes af afgørende betydning, at Burkina Faso fortsat bidrager til fred og stabilitet i regionen, herunder overholder FN's resolutioner og sanktioner.

Danmark vil arbejde på at sikre en tilfredsstillende koordination med de andre donorer, herunder med henblik på en øget harmonisering af donorerne procedurer og administration af udviklingsaktiviteter. Det vil være en forudsætning for udviklingssamarbejdet, at Burkina Faso sikrer fuld gennemsigtighed i administrationen af den danske støtte. Danmark forventer, at Burkina Faso sikrer

rammen for udviklingssamarbejdet, herunder koordination af udviklingssamarbejdet på såvel det overordnede plan som på sektorniveau.

4. UDVIKLINGSSAMARBEJDETS ELEMENTER

Udviklingssamarbejdet vil i perioden 2006-2010 omfatte makroøkonomisk støtte og sektorprogrammer for landbrug, uddannelse og vand/sanitet. Sektorprogrammet for energi vil blive udfaset med udgangen af 2008.

4.1 Makroøkonomisk støtte

Danmark vil gennem generel budgetstøtte bidrage til at fremme det nationale ejerskab og bæredygtigheden af den burkinske udviklingsproces. Den makroøkonomiske støtte er en anerkendelse af de fremskridt, som den reviderede fattigdomsstrategi og tilhørende tre-årige handlingsplaner repræsenterer i form af forbedrede indsatsplaner, indikatorer, budgetter og system til opfølgning/evaluering. Dertil kommer Den Internationale Valutafonds og Verdensbankens relativt positive evalueringer af den burkinske økonomiske og finansielle styring.

Budgetstøtteprogrammet vil basere sig på den eksisterende rammeaftale mellem den burkinske regering, EU-Kommissionen og en række bilaterale donorer. Målsætningen er at bidrage til fattigdomsrelaterede makroøkonomiske og sektorvise fremskridt i henhold til indikatorerne i fattigdomsstrategien og de tilhørende tre-årige handlingsplaner. Der sigtes på to årlige udbetalinger baseret på analyser af fremskridt inden for rammerne af de årlige fælles reviews af fattigdomsstrategiens gennemførelse samt Verdensbankens og Den Internationale Valutafonds makroøkonomiske analyser.

Ud over selve budgetstøtten ydes støtte til centrale budgetreformer, herunder implementering af et nyt indtægtsstyringssystem samt indsatser mod økonomisk korrupsion og kapacitetsopbygning af kontrolinstanser som f.eks. finanstilsyn og rigsrevision. Danmark vil tillige arbejde for, at der skabes en bedre sammenhæng mellem nationalbudgettet og fattigdomsstrategien.

Danmark vil gennem budgetstøtteprogrammet styrke sin vægt i den overordnede dialog mellem Burkina Fasos regering og donorerne og samtidig bidrage til øget gennemsigtighed og harmonisering af Burkina Fasos internationale udviklingsbistand. En øget harmonisering og forudsigelighed vil samtidig muliggøre en forbedret planlægning og en korrekt indarbejdelse af donormidler i den burkinske finanslov og budgetlægning i øvrigt. Danmark vil arbejde aktivt for, at procedurerne for den eksisterende rammeaftale harmoniseres med budgetstøttedonorers uden for rammeaftalen.

I 2005 udgjorde den samlede budgetstøtte 7,5 pct. af det samlede statsbudget, hvilket forventes at stige til 12,5 pct. i 2006.

4.2 Sektorprogrammet for landbrug og udvikling i landområderne

Målsætninger i Burkina Fasos fattigdomsstrategi

Sektorprogrammet baserer sig på målsætningerne i fattigdomsstrategien.

- Årlig vækst i kornproduktionen 5%
- Årlig vækst i kommercielle afgrøder 15%
- Årlig vækst inden for husdyrproduktion 5%
- Årlig vækst i eksport af husdyr (kvæg) 7%
- Årlig vækst i antal hektar under bæredygtig forvaltning 15%

Indsatsen vil tage udgangspunkt i fattigdomsstrategien samt Burkina Fasos sektorpolitikker og handlingsplaner på landbrugsområdet. Som led i den igangværende reformproces har Burkina Faso vedtaget en politik for decentraliseret udvikling af landområderne og en strategi for udvikling af landområderne frem til 2015. Priser og markeder er blevet frigivet, og statens rolle i produktion og handel med landbrugsvarer er blevet væsentligt reduceret. Den private sektors rolle gives høj prioritet, og bondeorganisationerne har fået mulighed for øget indflydelse på landbrugspolitikken.

Udviklingssamarbejdet inden for landbrug og udvikling i landområderne har som mål at mindske fattigdommen for den burkinske landbefolkning. Målet er at bidrage til en landbrugssektor, der kan brødføde befolkningen og danne grundlag for en forøgelse af landets eksportindtægter, uden at det medfører en vedvarende nedslidning af naturressourcerne.

Sektorprogrammet sigter på en sammenhængende støtte til den burkinske landbrugssektor med henblik på fremskridt i sektorens overordnede indikatorer

rer, som er formuleret i fattigdomsstrategien. Der er endnu ikke anlagt en sektorvis tilgang inden for landbrugssektoren med udgangspunkt i et samlet nationalt program for sektorens udvikling. Den danske støtte vil derfor fokusere på gradvis opbygning af et nationalt program under den godkendte regeringsstrategi for udvikling af landområderne i samarbejde med de relevante ministerier, donorer og organisationer, der varetager landbefolkningens interesser.

Prioritetsområderne for 2006-2011 vil være følgende:

- Støtte til fremme af institutionelle rammer for en markedstilpasset sektor, herunder især støtte til de burkinske myndigheder vedrørende deres forandrede rolle i styringen og overvågningen af sektoren, både på centralt og lokalt niveau samt i rationaliseringen af den internationale udviklingsstøtte til sektoren under et nationalt program.
- Diversificeret indkomstgrundlag i landområderne. Sektorprogrammet vil stimulere landbefolkningen til at producere flere forskellige afgrøder, således at afhængigheden af høstudbyttet fra en enkelt afgrøde mindskes. Herudover vil generel erhvervsudvikling i landområderne blive støttet med henblik på fremme af alternative indkomstkilder inden for bl.a. håndværk og handel.
- Øget kommercialisering af landbrugsproduktionen bl.a. gennem forarbejdning og markedsføring af landbrugsprodukter samt forbedring af infrastrukturen.
- Hjælp til landbefolkningen til etablering af institutioner til lokal forvaltning af naturressourcerne samt støtte til organisationer, der forsvarer landbefolkningens interesser, og som bistår deres medlemmer med afsætning af afgrøder samt indkøb af redskaber, gødning, foderstoffer og plantebeskyttelsesmidler.
- Støtte til saneringsprocessen af Burkina Fasos småkredit-institutioner for at gøre disse mere bæredygtige og effektive i landområderne samt forbedring af disses integration i den kommercielle finanssektor.
- Hjælp til landbefolkningen gennem en forbedret adgang til både småkreditter og finansielle midler under en "Rural Development Fund" styret af repræsentanter for lokale myndigheder og organisationer, der varetager landbefolkningens interesser.
- Aktivering af civilsamfundet (lokale NGO'er, og landbefolkningens egen professionelle organisationer) i implementering af aktiviteter, som bidrager til de lokale udviklingsprocesser.

4.3 Uddannelsessektorprogrammet

Målsætninger i Burkina Fasos fattigdomsstrategi

- Alle børn i grundskole fra 2015. Midtvejsmål: 60% i 2006, herunder 52% for piger.
- Løbende øget alfabetiseringsgrad fra 28% i 2004, til 36% i 2006 og 40% i 2010.
- Forøge overgangen fra grundskole til sekundære uddannelse. Midtvejsmål: 45% i 2006.

Målsætninger for det dansk-burkinske samarbejde i uddannelsessektoren

- Uddannelsessektorprogrammet vil basere sig på målsætningerne i fattigdomsstrategien.

Udviklingssamarbejdet har siden 2004 omfattet støtte til den burkinske uddannelsessektor. I perioden 2004-2005 havde støtten karakter af en pilotfase, hvor et egentligt sektorprogram blev forberedt til ikrafttrædelse i 2006. Det overordnede mål for støtten er at højne det lave uddannelsesniveau og forbedre kvaliteten af uddannelserne med det langsigtede mål at reducere landets fattigdom.

Sektorstøtten tager udgangspunkt i prioriteringerne i fattigdomsstrategien inden for uddannelsesområdet og Burkina Fasos øvrige uddannelsesmæssige prioriteringer, herunder landets ti-års plan (2001-2010) for udvikling af basisuddannelserne. Uddannelsessektorprogrammet vil komme til at bestå af en hovedkomponent med tilknyttede underkomponenter. Hovedkomponenten består af støtte til grunduddannelser. Underkomponenterne består af støtte til alfabetisering, pædagogiske udviklingsprogrammer og decentralisering af uddannelsessystemet. Endvidere støttes regeringen i udviklingen af en politik på erhvervsuddannelsesområdet. Analyser udført i pilotfasen viste, at erhvervsuddannelserne p.t. er alt for fragmenteret til, at Danmark på nuværende tidspunkt vil kunne gå ind med en egentlig sektorstøtte, og at der først og fremmest skal arbejdes på udviklingen af en national politik på området. Grunduddannelser vil i overensstemmelse med fattigdomsstrategien blive givet størst prioritet. Den danske støtte hertil forventes ydet som bidrag til en fælles donorstøtte til gennemførelsen af ti-årsplanen for udvikling af basisuddannelserne.

Uddannelsessektoren er kendetegnet ved et tæt samarbejde mellem regeringen og de internationale udviklingspartnere. Danmark deltager aktivt i dette samarbejde og bidrager til en yderligere koordinering og harmonisering af indsatser inden for sektoren. Centrale danske prioriteringer i dialogen med regeringen og de øvrige donorer samt i relation til gennemførelsen af sektorprogrammet vil være følgende:

- Fremme af befolkningens efterspørgsel efter uddannelse gennem inddragelse af lokalbefolkningen i skolernes drift og gennem reduktion af familiernes skoleudgifter, herunder uddeling af gratis bøger og hæfter.
- Styrkelse af lærernes uddannelse og efteruddannelse, herunder også hjælpelærere, som hidtil kun har modtaget en nødtørfug uddannelse.
- Øget tilpasning af det fransk inspirerede skolesystem til den burkinske kontekst, herunder gennem større brug af nationale sprog i undervisningen samt inddragelse af praktiske landbrugs- og håndværksrelaterede fag.
- Forbedret overgang mellem grundskoleuddannelser og sekundære uddannelser, således at flere børn og unge gennemgår en fuld grundskoleuddannelse (ni-årig) eller en erhvervsrelateret uddannelse efter grundskolen.
- Kapacitetsopbygning inden for uddannelsessektoren. Støtten vil kunne omfatte en institutionel styrkelse af undervisningsministeriet samt af de lokale myndigheder, således at disse vil kunne håndtere de øgede opgaver, som de pålægges i takt med den øgede decentralisering. Støtten vil også kunne omfatte fremme af en mere sammenhængende og effektiv institutionel ramme for sekundære og erhvervsuddannelser samt af en mere harmoniseret og formaliseret ramme for donor-interventioner inden for dette område.

4.4 Vand- og sanitetssektorprogrammet

Målsætninger i Burkina Fasos fattigdomsstrategi

- Løbende forøgelse af dækningen med rent drikkevand fra ca. 61%* i 2003 til 78% i 2015.
- Konstruktion af 1.000 moderne vandposter (brønde og pumper) årligt.
- Løbende forøgelse af antallet af husholdninger med eget latrin fra 33% i 2003 til 67% i 2015.

* Et nyt årligt måltal er under udvikling.

Målsætninger for det dansk-burkinske samarbejde i vandsektoren

- Konstruktion af 200 nye moderne vandposter (brønde og pumper) årligt i interventionsprovinserne til gavn for mindst 60.000 mennesker.
- Forøge antallet af husholdninger med adgang til eget latrin med gennemsnitligt 4 procentpoint årligt i interventionsprovinserne til og med 2009.
- Opnå 100% dækning med latriner på offentlige skoler og sundhedscentre i 2009 i interventionsprovinserne.

Sektorprogrammet tager udgangspunkt i Burkina Fasos grundlæggende problem inden for vand- og sanitetssektoren. På den ene side er der en stigende efterspørgsel efter vand forårsaget af en voksende befolkning og økonomisk aktivitet. På den anden side er vandressourcerne begrænsede og præget af stor usikkerhed på grund af en variabel nedbørsmængde.

De usikre vandressourcer har traditionelt været en kilde til konflikter mellem Burkina Fasos mange forskellige befolkningsgrupper. På denne baggrund vil et grundlæggende mål for udviklingssamarbejdet inden for vand- og sanitetssektoren være konfliktforebyggelse gennem fremme af et bedre kendskab til og forvaltning af landets vandressourcer.

Sektorprogrammet vil støtte et tættere samarbejde mellem den burkinske regering og de internationale udviklingspartnere omkring udarbejdelsen og gennemførelsen af et samlet nationalt program for at nå 2015 Målene på vand- og sanitetsområdet.

Prioritetsområderne i perioden 2006-2010 vil være:

- Vandressourceforvaltning. Der vil blive fokuseret på støtte til bæredygtig udnyttelse af Burkina Fasos begrænsede vandressourcer til drikkevand og til produktive formål til gavn for hele befolkningen med vægt på den fattigste del. Der vil blive ydet støtte til oprettelsen af flodlejekomiteer til forvaltning af Burkina Fasos vandressourcer.
- Tilgængeligheden af vand i landområderne. Der vil blive fokuseret på tilvejebringelse af udstyr og bæredygtige metoder til fremskaffelse af vand med henblik på at forbedre livsvilkårene i de enkelte husholdninger. I særlig grad for børn og kvinder gennem forbedrede sundhedsforhold og mindsket arbejdsbyrde. Hvis der i forbindelse med udbygningen af drikkevandsforsyningen er muligheder for at lette dyrkningen af afgrøder, fremme havebrug og for at skaffe vand til husdyrene, vil disse blive støttet. Der vil blive lagt vægt på brug af simple tekniske løsninger og på kvinders medbestemmelse.
- Tilgængeligheden af vand og sanitet i mindre byer. Der vil blive ydet teknisk og finansiel støtte med henblik på rehabilitering og udvidelse af drikkevandsforsyningen og sanitære anlæg. Der vil blive lagt vægt på sikring af bæredygtig drift og vedligeholdelse.
- Sanitetsaktiviteter og kampagner til fremme af bedre hygiejne. Sanitet og hygiejneoplysning vil fortsat være integrerede dele af vandforsyningen til land- og mindre byområder.

- Støtte til institutionel udvikling og kapacitetsopbygning. Der vil blive ydet støtte til den private sektor og statens kapacitet til at udstikke rammerne for sektoren i form af politikker og strategier. Støtte til delstrategier for ligestilling og hiv/aids-handlingsplaner vil indgå. Et prioritetsområde vil være kompetenceudvikling og opbygning af menneskelige ressourcer inden for sektoren. Sektorprogrammet vil samtidig styrke kapaciteten ved de decentrale myndigheder som led i decentraliseringsprocessen.

4.5 Energisektorprogrammet

Målsætninger i Burkina Fasos fattigdomsstrategi

- Elektrificering af 10 lokaliteter i landområderne årligt.

Målsætninger for det dansk-burkinske samarbejde om energiaktiviteter

- Konsolidering og effektivisering af de hidtidige aktiviteter, herunder at den burkinske energistyreelse fortsætter som en effektivt arbejdende institution.

Det eksisterende energisektorprogram er under afslutning. Den direkte danske støtte til området vil blive fortsat gennem et begrænset projekt i en tre-årig udfasningsperiode (2006-2008). Projektet vil sikre en konsolidering af den igangværende kapacitetsopbygning af specielt den burkinske energistyreelse.

Energisektorprogrammet har omfattet støtte til bæredygtig forvaltning og anvendelse af brændetræ. Denne støtte vil blive konsolideret under udfasningsperioden, og herudover vil lignende aktiviteter indgå i landbrugssektorprogrammet, da der er tale om en væsentlig naturressourceforvaltningsindsats. Den hidtidige direkte danske støtte til elektrificering i landområderne vil gradvis ophøre efter 2005, hvorefter den burkinske regering selv vil finansiere aktiviteterne gennem den i 2004 oprettede Energifond.

5. INDSATSER UDEN FOR LANDERAMMEN

5.1 Business to Business

Business to Business (B2B) understøtter den grundlæggende målsætning i den burkinske reformproces og fattigdomsstrategien, at den private sektor skal være den primære drivkraft for økonomisk udvikling og fattigdomsbekæmpelse. Gennem programmet vil Danmark i en periode fortsætte bestræbelserne på at etablere samarbejde mellem danske og burkinske virksomheder i et forsøg på at fremme den private sektor i Burkina Faso.

5.2 Blandede kreditter

Udviklingssamarbejdet vil i strategiperioden omfatte ordningen for blandede kreditter, hvor fokus vil være på rentefri lån med en løbetid på 10 år. Støttens omfang vil være afhængig af en konkret vurdering af den økonomiske situation. Lånene vil sigte på finansiering af udstyr og relaterede serviceydelser for udviklingsprojekter.

5.3 NGO'er

Et mindre antal danske NGO'er har tidligere spillet en vigtig rolle i etableringen af det tætte samarbejde mellem Danmark og Burkina Faso. Kontakterne begyndte før det egentlige dansk-burkinske udviklingssamarbejde og spillede en vigtig rolle i beslutningen om at udvide den danske støtte til Burkina Faso.

5.4 Personelbistand

Begrænsede ressourcer hos de burkinske myndigheder udgør en alvorligt begrænsende faktor for gennemførelsen af landets fattigdomsstrategi. Dette gør sig i høj grad gældende vedrørende menneskelige ressourcer. Danmark vil derfor i perioden 2006-2010 fortsat yde personelbistand til de burkinske myndigheder. Personelbistanden vil i overvejende grad have form af rådgiverbistand

med henblik på kapacitetsopbygning inden for rammerne af sektorprogrammerne.

6. OVERVÅGNING AF UDVIKLINGSSAMARBEJDET

Ambassaden i Ouagadougou har det overordnede ansvar for udviklingen og gennemførelsen af det bilaterale udviklingssamarbejde.

Overvågningen af landeprogrammet foretages af ambassaden. På det overordnede plan vil ambassaden, i samarbejde med de øvrige donorer, følge og deltage aktivt i revisionen, opfølgningen og dialogen omkring fattigdomsstrategien. Ambassaden vil løbende analysere fremskridtene i gennemførelsen af fattigdomsstrategien i forhold til strategiens mål og indikatorer.

På sektorniveau vil ambassaden overvåge aktiviteterne gennem en tæt kontakt til ansvarlige sektormyndigheder samt sektorprogrammernes ledelse og personale. Ambassaden vil være repræsenteret i de ansvarlige styringskomitéer (eller lignende strukturer) for programmerne. Der vil regelmæssigt blive gennemført reviews af sektorprogrammerne, hvor fremdriften vurderes på baggrund af definerede indikatorer. Disse reviews vil blive gennemført på initiativ af styringskomitéen og, om muligt, sammen med andre donorer, der er involverede i den givne sektor. Styringskomitéerne er ansvarlige for opfølgning på reviewets forslag til justeringer.

Det samlede danske landeprogram vil blive overvåget gennem ambassadens årlige vurderinger, gennem Virksomhedsplanlægningsaftalen og gennem de performance reviews, som Udenrigsministeriet i København normalt gennemfører hvert andet år.

Appendiks: Sociale og økonomiske nøgletal

Sociale nøgletal	
Areal (km ²)	274.000 km ²
Befolkning (2004)	12,4 millioner
Befolkningsvækst (2003)	2,95%
Befolkning under fattigdomsgrænsen (2004)	46%
Befolkning under 15 år (2003)	49%
Gennemsnitlig levealder (2003)	46 år
Spædbørnsdødelighed (2002)	107 ud af 1.000 levendefødte
Børnedødelighed (under 5 år) (2003)	184 ud af 1000 levendefødte
Andelen af børn i grundskole (2004)	57%
Analfabetisme (personer over 15 år) (2004)	72%
Adgang til sanitet (2000)	29%
Husstande med adgang til elektricitet (2003)	10,4%
Økonomiske nøgletal	
Reel økonomisk vækst (2004)	4,6%
BNP (2002)	4,9 milliarder dollars
BNI pr. indbygger (2004)	350 dollars
Landbrugsproduktion (pct. af BNP) (2004)	31%
Industriproduktion (pct. af BNP) (2004)	21%
Serviceydelser (pct. af BNP) (2004)	48%
Løbende betalingsbalance (2004)	-559 millioner dollars
Samlet udlandsgæld (2004)	1768 millioner dollars
Inflation (2003)	2%
Samlet udviklingsbistand (2003)	451 millioner dollars (OECD/DAC)
Udviklingshjælp pr. indbygger (2003)	36,4 dollars

Kilder: Burkina Fasos fattigdomsstrategi, Verdensbanken og OECD/DAC

Danida

UDENRIGSMINISTERIET

BURKINA FASO-DANMARK PARTNERSKAB
STRATEGI FOR UDVIKLINGSSAMARBEJDET 2006-2010
September 2006

Udgiver

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Telefon: 33 92 00 00

Fax: 32 54 05 33

E-mail: um@um.dk

Internet: www.um.dk

Design

Schultz Grafisk

Tryk

Udenrigsministeriet

Publikationen kan downloades eller bestilles på:
www.danida-publikationer.dk

Teksten kan citeres frit

ISBN 87-7667-645-5 (trykt version)

ISBN 87-7667-646-3 (elektronisk version)

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Telefon: 33 92 00 00
Fax: 32 54 05 33

E-mail: um@um.dk
Internet: www.um.dk

ISBN 87-7667-645-5 (trykt version)
ISBN 87-7667-646-3 (elektronisk version)